

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F R A M K R I S T M E N N F R A M •

6 2 Å R G A N G

1. JUNI 1950

A V I N N H O L D E T :
DETTE NUMMER ER SÆRLIG VIET DEN STORE
NORDISKE PILEGRIMSFERD TIL ROMA I DET HEL-
LIGE ÅR 1950 - NYE PILEGRIMSREISER - VIKARIATET
NESTE NUMMER KOMMER 15. JUNI 1950

NR.
19
20

VÅRE KIRKER på søn- og helligdager

OSLO

St. Olavs kirke, Akersv. 1.
Sokneprestkontoret, tlf. 41 41 61
(Prestegrd. og Biskopen 42 52 87).

Kl. 7: Stille messe.
Kl. 8.15: Fromesse m. preken.
Kl. 9.45: Low Mass. English Sermon.
Kl. 11: Høgmesse m. preken.

St. Hallvards kirke, Urtegt. 29.

Kl. 8: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

St. Dominikus kirke, Neuberggt. 15.

Dominikanerne, tlf. 44 23 24.
Kl. 8.15: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse m. preken.

Jesu Hjerter kapell, Nyv. 17, Stabekk.

Soknepresten, tlf. 53 77 35.
Kl. 9.05: Fromesse.
Kl. 10.30: Høgmesse.

Grefsen kapell, Gladsveg 23.

Prestegården, tlf. 37 45 90.
Kl. 9.30: Høgmesse.

Vår Frue Villas kapell,

Montebello, Smestad.
Prestegården, tlf. 55 81 21.
Kl. 8.30: Høgmesse.

ARENDAL:

St. Franciskus kirke, Tyholmen.

Soknepresten, tlf. 2209.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.45: Høgmesse.

BERGEN:

St. Paul kirke, Christiesgt. 16.

Soknepresten, tlf. 15 410.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

DRAMMEN:

St. Laurentius kirke, Cappelens gt. 1.

Soknepresten, tlf. 2019.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

FREDRIKSTAD:

St. Birgitta kirke.

Soknepresten, tlf. 1438.
Kl. 8.15: Ottesang. Kl. 10.30: Høgm.

HALDEN:

St. Peter kirke, Kr. V.s pl. 1.

Soknepresten, tlf. 1168.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

HAMAR:

St. Torfinn kirke, Torggt. 113.

Soknepresten, tlf. 1751.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HAUGESUND:

St. Josef kirke, Haraldsgt.

Soknepresten, tlf. 3195.
Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 11: Høgmesse.

HØNEFOSS:

St. Theresia kirke, Vesterntangen.

Soknepresten, tlf. 266.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

KRISTIANSAND S.:

St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3.

Soknepresten, tlf. 4225.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

PORSGRUNN:

Vor Frue kirke, Sverresgt.

Soknepresten, tlf. 644.
Kl. 7.45: Fromesse. Kl. 10.30: Høgm.

STAVANGER:

St. Svithun kirke, Dronningsgt. 8.

Soknepresten, tlf. 25534.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

SYLLING:

St. Hallvard kapell.

Presteboligen, tlf. 9028.
Kl. 9.30: Høgmesse.

TØNSBERG:

St. Olavs kapell.

Soknepresten, tlf. 2238.
Kl. 8: Fromesse. Kl. 10.30: Høgmesse.

Liturgisk kalender:

SØNDAG 4. JUNI: Treenighets-søndag. Ep. Rom. 11, 33—36. Ev. Matt. 28, 18—20. **Mandag:** Bonifatius, bisk., mart. **Tirsdag:** Norbert, bisk., bekj. **Onsdag:** Ferialdag. **Torsdag:** Kristi-Legemsfest. **Fredag og lørdag:** Oktavdager.

SØNDAG 11. JUNI: Feiring av Kristi-Legemsfest m. Sakrament-prosesjon. Ep. I. Kor. 11, 23—29. Ev. Joh. 6, 56—59. **Mandag, tirsdag, onsdag og torsdag:** Oktavdager. **Fredag:** Jesu-Hjertefest. **Lørdag:** Oktavdag til Jesu-Hjertefest.

SØNDAG 18. JUNI: 3. s. etter pinse.

ST. OLAVSLAGET

Oslo

innbyr til møte søndag den 4. juni kl. 20 i foreningslokalet, Akersv. 5. Foredrag av fru Veslemøy Sopp-Colbjørnsen over emne: «Møte med det katolske Amerika.» Alle er velkommen.

N. K. K. F.s

Utdannelsesfond for
katolsk ungdom.

Søknader om å komme i betraktning ved utdelingen av stipendier må være innsendt til styrets formann innen den 10. juni 1950.

Søknadene må være bilagt med vedk. sokneprests anbefaling.

Ragnhild Foss
styrets formann.

Adr.: Cam. Colletts vei 9 V, Oslo.

Ung katolsk mann

i ledende stilling søker umøblert hybelleilighet eller hybel. Alle tilbud er av interesse.

Bill. mrk. «1950» i St. Olavs ekspedisjon.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

Redaktør:

Dr. theol. I. Hansteen Knudsen.
Telefon 42 37 43. Akersv. 5, Oslo.

Redaksjon og ekspedisjon:

Akersv. 5 I. Telefon 42 37 43.

St. Olavs eksp. og forlag: 9.30—16, unntatt mandag. Lørdag: 9.30—13. Utbetalinger kun tirsdag kl. 13—14.

Abonnementspris: Kr. 3.00 pr. kvartal, for utlandet + avisporto.

Abonnement tegnes i ekspedisjonen og på ethvert postkontor.

Annonser må være innsendt innen fredag aften.

ST·OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT

62. ÅRGANG

1. JUNI

NR. 19-20

Tilbake fra Den evige stad

Den store pilegrimsferden til Roma er gjennomført. Pilegrimsskaren er oppløst — hver er vendt tilbake til sitt. For det indre blikk flimrer ferden som en uklar, uferdig film. Hva vil den vel vise når alle rullene er fremkalt? Ikke bare pilegrimene spør. Publikum spør like spent. En hel verden vil spørre ved det Hellige Års slutt.

Og svaret?

Svaret gjelder hver eneste sjel på denne jord. Det gjelder dem som ved sin ferd til Roma vil måtte stå for en særlig eksponering. Det gjelder dem som fulgte med i ånd og lengsel. Det gjelder den store masse av mennesker som av ulike årsaker ikke kunne, ikke ville, ingen trang følte til å valfarte til Roma, ja ingen aning hadde om Guds vilje og lov om et Hellig År (3. Mosebok, 25, 1—22). Og det gjelder dem som kanskje ennå ikke har hørt Guds hellige navn nevne.

Aner vi pilegrimer i grunnen hva vi har vært med på? Er vi klar over at vi har utfordret en hel verdens dom over de kristne og en altseende Guds dom over oss selv? «Du som roser deg av loven, du vanærer Gud ved å bryte loven. For Guds navn blir spottet blant hedningene for eders skyld», (Rom. 2, 24.)

Vi som valfartet til Den evige stad i dette Hellige År har i og med vår deltakelse «rost oss av loven». Med Kristus-monogrammet festet på vårt bryst, har vi freidig stillet opp bak pilegrimskorset, offentlig

manifestert vår vilje til botsøving, vårt forsett om å bedre vårt liv.

Så slipper vi ikke unna — hverken fra Guds eller menneskenes dom i denne sak. Vi må finne oss i å bli presentert på det hvite lerret — til det gode eller til det onde, til oppbyggelse eller til vanære.

Den enkelte sjels historie med Gud kjenner ingen, vi selv bare stykkevis. Ingen skal bli frittet ut om forsoningen som fant sted, boten som ble øvet, forsettene som ble fattet. Bare ett vil vi slå fast: Ingen oppriktig pilegrim kunne på denne ferden komme utenom et særlig sjelens oppgjør med Gud. Og Guds uendelige miskunn strømmet gjennom hver fiber. De store og små stunder kappedes å ta imot. Øynene lyste av alt det store og skjønne sjelen strømmet over av: i den store stunden da pilegrimsskaren, mellom de fire nordiske korsflagg løftet høyt over folket, skred gjennom Peterskirken og hørte sin egen sang om «Skjønn er sjelenes pilgrimsgang...» og i den lille stunden da ingen visste hvorfor smilet kom og tåren trillet.

Ingen — det er vår facit — kunne unngå å møte Gud. Han synte seg gjennom avglansen av sin herlighet og hellighet, gjennom sine henders verk, sin sol som skinte, sin ånd som talte, sine engler som tjente, vokter og vernet, — og gjennom virkningene av forbønnen fra de mange der hjemme som utfylte ferdens mangler og brøst ved sine ofre, frivillige savn og ventende kjærlighet.

I. H. K.

Dette er det brød som er kommet ned fra himmelen

(Joh. 6, 58.)

Tanker til Kristi-Legemsfest, søndag 11. juni

Av biskop dr. Jac. Mangers

Med elementær makt tvinger alterets sakrament seg fram til offentlighet, til erobring av verden. Det er jo sakramentet for det guddommelige liv, sakramentet som har til mål å gi guddommelig liv, nære og styrke det guddommelige liv i menneskene. Men liv vil vokse, liv vil utfolde seg. Derfor er Kristi-Legemsprosesjon en helt naturlig og selvfølgelig utfoldelse av Eukaristiens vesen, av Kristi tanke og vilje da han ga oss dette sakrament.

Det var ikke Frelserens mening at han skulle gjemme seg bak tabernaklets dør for å vente på dem som søker og finner vegen til kirkene. Nei. Han vil ut til menneskeheten, ut i byenes og bygdenes pulse-rende liv for å bringe guddommelig liv til den livshungrige og forsmeaktende verden, for å tenne sin ild i den golde og uttørkede menneskehet. Det er jo hans verden og hans menneskehet som strever, gråter, forblør og vet hverken ut eller inn.

Kristus vil være der hvor den brede klivsstrøm rinner forbi. Han vil være der hvor mennesker arbeider og ber, synger og ofrer seg for å opmuntre og styrke dem. Han vil også være der hvor mennesker velter seg i synd og last eller hvor nød og elende skaper tragedie og forbitrelse for å løfte dem opp igjen av fornedringen. Han vil være midt blant dem alle, for i grunnen er det ham de alle lengter og skriker etter, selv om de ikke kjenner ham, selv om de forfølger og forbanner ham. Han alene kan hjelpe dem, gi dem et menneskeverdig liv og igjen male Guds bilde på deres ansikt.

Kristus vil være der hvor menneskehetens skjebne blir avgjort: i fredskonferansene og i de store forhandlingene som fastsetter folkenes og nasjonenes framtid. Han vil være der hvor kampen om Guds rike mellom lysets og mørkets makter blir ført med en voldsomhet som ikke kjenner sidestykke i verdens historie, for der går det om det hele: om menneskene skal beholde sitt åndelige verd eller bli materiens trelle.

Kristus vil dra ut på livets arena for å hjelpe, læge, frelse og vinne verden for seg. Det er Kristi-Legemsprosesjonens dype symbolske mening. Den er noe av verdensomfattende betydning, en proklamasjon av Kristus som verdens konge.

Ja, Kristi-Legemsprosesjon er det store forsøk på å erobre verden igjen for Kristus med den hellige hostie: vise verden at Kristus kommer til den for å vinne den for seg, vinne tilbake de stillinger og posisjoner som er gått tapt for ham og hans Kirke gjennom de kristnes feighet og likegyldighet.

Kristus nøyer seg ikke med interiøret av kirkene. Han er verdens herre. Han er menneskehetens konge. Han vil også eie gatene, kontorene, fabrikkene, forsamlings-

lokalene, parlamentene, stemmesedlene. Han vil føre alle mennesker sammen til en enhet ved den hellige hosties uendelige kjærlighetsmakt. I alterets sakrament har han lagt den store sjanse til erobringen av verden. For den er åpenbaringen av hans kjærlighet, en kjærlighet som går over alle grenser, over all forstand. Når menneskene ikke mer blir grepet av beundring og takk for en slik kjærlighet, da er de redningsløst fortapt!

Når Kristus i dag i tusener av byer og bygder blir båret forbi menneskene, forbi husrekkene, fabrikkene og lokalene — der ingen mer tar hatten av for ham, der han blir sett på som fiende, ja hånet og spottet —, blir sikkert likevel mangelen sjel kalt til bevissthet og besinnelse: større kjærlighet har ingen enn han som signer alle fra den hvite hostie, han som lider med alle som lider, som sulter med de sultne, er hjemløs med de hjemløse, som føler som sin egen den urett som blir gjort mot de minste av hans brødre. Hans kjærlighet er sterk nok til å fjerne alle misforhold, alle motsetninger og all sosial urett.

Ja, alle miskjente, misfornøyde og urettferdig behandlede må igjen tro og erkjenne: ikke Kristus bærer skylden for misforholdene i vår moderne verden, men *frafallet fra Kristi ånd og Kristi lære, mangelen på levende kristendom hos en sorgelig stor del av dem som kaller seg kristne.*

Det er ikke nok at vi eier alterets sakrament. Det må bli forstått, vurdert og nyttet. Vi må fatte Kristi vilje og Kristi mening med dette sakrament. Vi må bruke det til å gi de søkende og kjempende mennesker av i dag troen på Gud tilbake, troen på de kristne og de kristne idealer, på rettfærdigheten og kjærligheten.

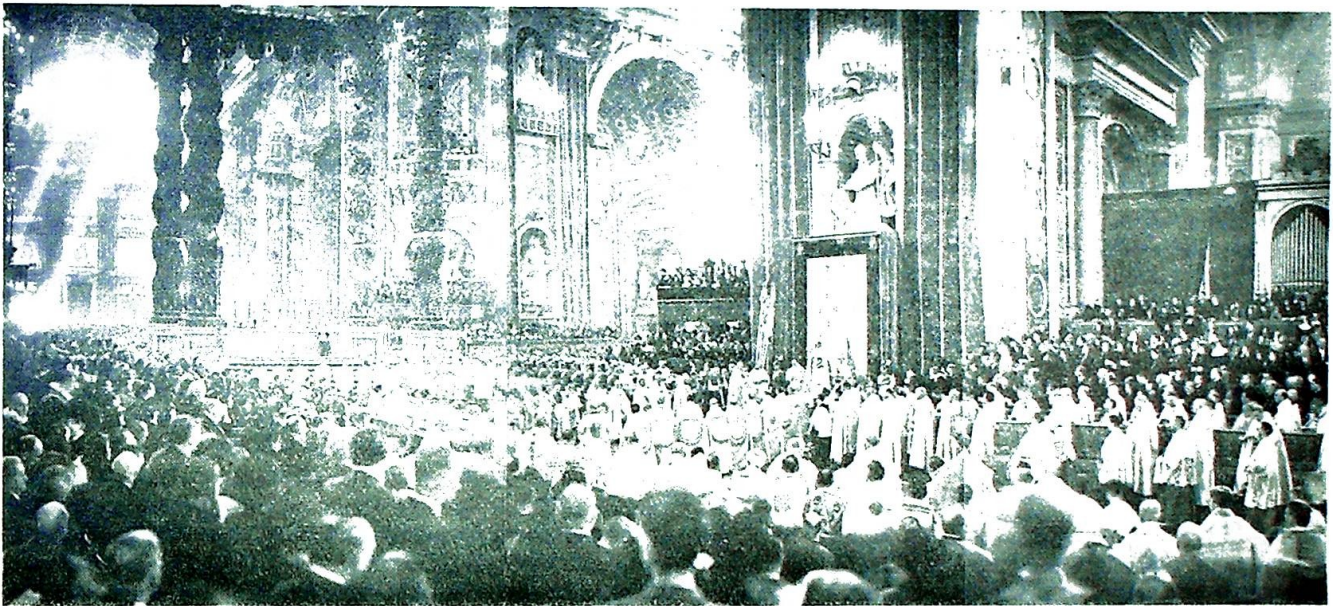
Vi må bære hans hjerte og hans kjærlighet i vårt bryst. Han må leve i oss og vi må føre ham tilbake til alle felter av livet som tidens ånd har bannlyst ham fra. Det skylder vi Kristus i hele vår ferd, vi som i dag ledsager ham på veien til menneskene.

Den hellige Eukaristi er kristenhetens næring. Den som ikke tar denne næring går til grunne og dør, for uten den intet liv, ingen kraft, ingen offervilje, ingen offensiv- og erobrerånd. Med den hellige hostie må vi vinne verden, fordi Kristus i den hellige hostie vil være verdens liv og trekke verden til seg.

Se, det er den dype mening med Kristi Legemsfest og Kristi-Legemsprosesjon. Med glede og uten å bli trett må vi arbeide på virkeliggjøringen av dette program. Kristi-Legemsprosesjon tar slutt, men den usynlige prosesjon av dem som har forstått Kristi vilje og oppdrag med alterets sakrament må fortsette sin gang gjennom verden alle dager og alle tider. I sitt liv, i sin tro, i sin kjærlighet, i sitt kristelige sinnelag, må de bære Kristus inn i verden, inn i framtidens ukjente land.

Den første nordiske pilegrimsferden Anno Santo 1950 lykkelig gjennomført

Så er den nordiske pilegrimsferd Anno Santo 1950 gjennomført og gått over i historien. Deltakerne er vendt tilbake til sine hjemsteder, mett av inntrykk og med en skatt av minner som vil styrke og gjøre godt i årene som ligger foran. Ingen vet hva fremtiden vil bringe; meget tyder på at vår troskap kan bli satt på den hardeste prøve. Skulle det skje, må vi ha lov til å tro at også den rikdom av opplevelser og erfaringer pilegrimsferden i Det Hellige år 1950 brakte, vil være en kilde å øse av som vil gi større mot og øket styrke.

Ved helgenkåringen i St. Peterskirken i rammen av Kirkens mest storslagne gudstjeneste.

Fra Oslo og til Luzern

De norske deltakeres pilegrimsferd tok til med stille messe og felleskommunion i St. Olavs kirke i Oslo lørdag den 29. april. Hs. høyærv. biskop dr. Mangers forrettet og fremholdt i en kort preken den evige stads store rolle og betydning i Kirkens historie. Så tok pilegrimene plass i ventende busser som brakte dem til Østbanestasjonen. Reisen var begynt. I reserverte vogner bar det av sted i strålende vær gjennom et vårkledd Østfold. I Fredrikstad og Halden var trossfeller møtt fram for å ønske lykke på ferden. Her sluttet også nye pilegrimer seg til, slik at tallet på de norske deltakere kom opp i 122. Det bar videre over grensen ned gjennom Vest-Sveriges fruktbare bygder, der en kunne konstatere at våren var kommet lenger enn hjemme. Forpleiningen på toget var den beste, og det var en tilfreds gruppe som etter den første dags reise kom til København ved 22-tiden på kvelden hvor innkvarteringen fant sted på forskjellige hoteller eller pensjonater.

Tidlig neste morgen møttes vi så igjen på Hovedbanegården hvor vi sluttet oss til de øvrige nordiske pilegrimer, anført av sine respektive biskoper: biskop S u h r fra Danmark, biskop C o b b e n fra Finland og biskop N e l s o n som er hjelpebiskop i Sverige. I alt var det om lag 400 nordiske pilegrimer — hvoriblant også en del polske og lettiske flyktninger — som fra København gjorde ferden sammen til Den evige stad. At de fire biskoper fulgte med som vanlige pilegrimer ble hilst med

glede og tilfredshet av alle og understreket ferdens åndelige betydning.

Det fruktbare og velstelte Danmark unnlater aldri å gjøre et sterkt inntrykk på folk som kommer fra karrigere himmelstrøk. Denne gang var man så heldig å få oppleve landet i fullt vårskrud, iført det spirendes skjære, grønne farge — et uforglemmelig skjønnhetsinntrykk. Men avstandene i Danmark er jo mindre enn de vi er vant til, så det varte ikke lenge før vi fant oss ombord på fergen ute på Storebelt. Messen ble lest ombord av hovedvalfartsleder pastor C a y B e n z o n. For første gang på denne ferd var de nordiske pilegrimer samlet til felles gudstjeneste, for første gang sang man samlet trosbekjennelsen, opplevde det fellesskap som alle som hører Kristi Kirke til, har del i. Det var i sannhet en k a t o l s k opplevelse som lot en ane den Kirkens universalitet en så mektig og overveldende senere skulle få oppleve i Den evige stad.

I Nyborg på Fyn sto pilegrimstoget som skulle føre alle til Rom og ventet. Alle hadde på forhånd fått seg sine plasser anvist. At De danske statsbaner hadde stillet et helt tog som skulle bringe pilegrimene fram og tilbake til Rom til disposisjon, gjorde reisen overordentlig meget lettere. Toget var forsynt med høytaleranlegg slik at en fra speaker-rommet kunne tale til alle på en gang. Fra dette speaker-rom ble også andaktene underveis ledet.

Så fortsatte ferden gjennom det skønne Fyn over den berømte Lillebelt-bro — et mesterverk av nordisk inge-

nørkunst — til Fredericia på Jylland og videre sørover gjennom Sønder-Jylland og Slesvig. I Padborg ved den dansk-tyske grense ble alle formaliteter avvirket smertefritt og kort tid etter rullet toget inn på jernbanestasjonen i Flensburg der noen norske soldater fra Tysklandsbrigaden var møtt fram for å hilse på slekt og venner blant pilegrimene.

Etter et kort opphold her bar det igjen videre sørover gjennom Holstein, over Kieler-kanalen og fram til det krigsherjede Hamburg. Representanter for den katolske geistlighet i byen var møtt fram på stasjonen for å hilse pilegrimene fra Norden.

Reisen gjennom Tyskland gikk for øvrig etter programmet. Dagen vekslet med andakter, betraktninger og hyggelig samvær. Litt etter litt lærte man hverandre nærmere å kjenne og knyttet også kontakter med pilegrimene fra de andre nordiske land. Til slutt var vi rystet sammen til en eneste stor familie. Om morgenen mandag den 1. mai passertes grensen til Sveits og en befant seg i et land som formelig lyste av orden og velstand. Flid og arbeidsomhet, en vel utviklet virkelighetssans og politisk modenhet er det som har gjort Sveits til noe som for en reisende fortøner seg som et jordisk paradys. Fra Basel fulgte en sveitsisk trosselle pilegrimstoget fra Norden sørover til Luzern og ga gjennom høytalene verdifulle opplysninger og orienteringer om de trakter reisen gikk gjennom.

Ved 13-tiden var vi fremme i Luzern, hvor det første lengere opphold under reisen ble gjort.

Møtet med Sveits

Luzern er hovedstaden i kantonen av samme navn og takket være sin vidunderlige beliggenhet ved elven Reuss' utløp i Vierwaldstättersjøen, som er omgitt av de praktfulle Emmentaler-alpene med de kjente fjelltoppene Rigi og Pilatus, er den også sentrum for reise- og turisttrafikken i Sveits. Byen skylder benediktinerklostret St. Leodogar, grunnlagt omkring år 700, sin tilblivelse. Etter reformasjonen ble den en forpost for det katolske Sveits, en stilling den fremdeles inntar. Av byens befolkning er 70 % katolikker. Byen har eget katolsk teologisk fakultet, presteseminar, flere klostre og er sentrum for Kirkens Caritas-virksomhet i Sveits. Den har også en rekke skjøne kirker. St. Leodorgar-kirken med sine gotiske tårn fra det 15. århundre er den mest kjente. Tar man så i betraktning at byen har sin egen «Gamleby» med middelalderkvartaler, ringmur og maleriske tårn vil man forstå at et skjønnere sted kunne reiseledelsen neppe valgt for oppholdet i Sveits.

For å nytte tiden best mulig bega pilegrimene seg direkte fra jernbanestasjonen under kyndig veiledning ut i byen. Med særlig interesse festet en seg ved byens var-

tegn, Kapell-broen over elven Reuss med sitt vantårn. Den ble bygget i 1333 og er fremdeles uunnværlig. Enn videre måtte en beundre Thorvaldsens løvemonument som i 1821 er hugget inn i en klippe til minne om Sveitsergarden som under forsvaret av Tuilerierne i 1792 lot seg hugge ned til siste mann.

Neste post på programmet var reisen opp til Pilatusfjellets topp, som ble en uforglemmelig opplevelse. Det er en legende fra middelalderen som har gitt fjellet dets navn. Ifølge denne legende fikk Pilatus ordre til å sende Kristus til Rom for å helbrede keiseren. Han hadde imidlertid da gitt etter for jødernes krav om å korsfeste Frelseren og kunne bare sende Den korsfestedes sveleduk. Dette fremkalte keiserens vrede. Pilatus ble dømt til døden og hans lik senket i sjøen ved fjellets fot som i dag heter Pilatus-sjøen, og fjellet, som nevnt, Pilatus-fjellet.

Med jernbane gikk turen sørover langs vestsiden av Vierwaldstätter-sjøen fram til fjellets fot. Med den verdensberømte tannhjulbane som er lagt rett oppover langs fjellsiden ble vi brakt opp til Pilatus-toppen. Da været var det rene ønskevær for en slik tur med strålende sol fra en skyfri himmel, fikk deltakerne oppleve et rundskue i en Alpe-verden av uforlikkelig skjønnhet. Helt oppe samlet man pilegrimene til årets første mai-andakt, — en andakt av betagende virkning.

Så gikk turen tilbake til Luzern, der deltakerne ble innkvartert for å hvile ut etter dagens anstrengelser og sterke inntrykk.

Etter fromesse neste morgen som ble forrettet av våre prester i flere av byens kirker, var tiden inne til å fortsette ferden. Klokken 9 var vi samlet ombord på den vakre hjulbåten «Unterwalden» som i løpet av noen timer skulle bringe pilegrimene til Flüelen ved Vierwaldstättersjøens sørlige fjordarm. Turen i det herlige maivær over den speilblanke sjø mellom sneklede alper ble et minne for livet. Etter at Wilhelm Tell-kapellet og Rütliwiese hvor de tre «urkantoner» Schwützi, Uri og Unterwalden den 8. november 1307 la grunnen til Det sveitsiske edsforbund var passert, og vi nærmet oss Flüelen, samlet pilegrimene seg på skipets fordekk til en kort andakt som ble avsluttet med pilegrimssangen, «Deilig er jorden».

På jernbanestasjonen i Flüelen var pilegrimstoget kjørt fram, og etter at alle igjen hadde funnet sine plasser, bar det oppover mot St. Gothard, fjellpasset som har spilt en så stor rolle i Europas historie. Den siste hærfører som la marsjruten gjennom dette fjellpass, var visstnok den russiske general Suvorov som i 1799 i stadige kamper med franskmennene denne vei trengte inn i Sveits.

En fikk rik anledning til å beundre det ingeniørarbeide som er nedlagt i dette banestykke som ble åpnet så tidlig som i 1882. Etter at den 14,9 km. lange St. Gothardtunnelen var passert, befant vi oss i det italienske Sveits, i kantonen Tessin der arkitektur og bygningsstil

På båten over Vierwaldstätter-sjøen — en ferd gjennom et Skaperens uforliknelige mesterverk. Nr. 3 tilb. vår blinde pilgrim Anders Vollaug med sin uadskillelige ledsagerske, hans niese frk. Nora Breen.

tydelig tilkjennega at en befant seg i på sørslutningen av Alpene på vei til «la bella Italia». Idet man passerte, grensen, understreket pastor Hansteen-Knudsen i et foredrag fra speakerrommet betydningen for hver enkelt om møtet med Italia og Den evige stad, og et kor av bergensere sang hymnen «O, Roma nobilis» — O, edle Roma. — Ferden gikk ned gjennom den naturskjønne Leventinadalen til Bellinzona og Lugano og videre over Varese og Legnano til Milano, der det ble proviantert før vi fór videre østover via Brescia, Verona og Padua til Venezia, — neste oppholdssted underveis.

Venezia — Adriaterhavets dronning

Ved 22-tiden rullet toget inn på *Stazione Ferroviaria*. Venezia tok imot pilegrimene fra Norden i en likefrem trolsk belysning. Fullmånen søkte dekning bak kuppelen på S. Simeone Piccolo på den motsatte siden av Canal Grande like overfor plassen foran jernbanestasjonen der deltakerne samlet seg gruppevis for i motorbåter å bli brakt til sine innkvarteringssteder. I denne belysning avtegnet konturene av palassene langs Canal Grande i sin skjønne men for en nordboer noe fremmedartede bysantinsk-venezianske bygningsstil seg skarpt mot den mørke kveldshimmel mens kanalens speilblanke vann gjengga skinnet fra tusener lys. Dette møte med «Adriaterhavets dronning» skapte forventninger og ga løfter for den neste dag som faktisk gjorde det vanskelig å falle i søvn!

Og vi ble ikke skuffet. Selv ens dristigste forventninger ble langt overtruffet. Nedskriveren av disse linjer har besøkt mange land og mange skjønne steder og byer i vår gamle, herlige, men forrykte verdensdel men minnes ikke å ha skuet noe skjønnere — laget av mennesker — enn Markus-plassen i Venezia. En kan heller ikke forestille seg at det kan finnes noe skjønnere!

Det var som man forstår en forventningsfull pilgrims-skare som neste morgen etter fromessen, som ble lest av våre prester i forskjellige kirker og kapeller, tok fatt på dagens program. Målet for ens første vandring var selvsagt Markusdomen, dette mektige byggverk i typisk bysantinsk-veneziansk stil, som uten forhallen har formen av et gresk kors. På fasaden over domens portal så en de fire bronsehester som en gang hadde bidradd til utsmykningen av keiser Neros sirkus i Rom, brakt til Venezia fra Konstantinopel, formodentlig etter at dogen Enrico Dandolo hadde erobret denne by under det fjerde korstog. Og så var vi da inne i selve domen, der det ved flere altere ble lest messer for de mange andaktssøkende. Innvendig er domen 76 meter lang og 51 meter bred og bæres oppe av om lag 500 antikke søyler. Over 4000 m² veggflate er dekket av de skjønneste mosaikkarbeider og fra høyalteret lyste det berømte *Pala d'oro*, et praktstykke av en altertavle i purt gull fra det 10. århundre. Plutselig ble det skjønne, mektige kirkerom fylt av et veld av toner. En sangmesse tok til. Jo, alt var gjort til Guds ære.

Utenfor lå Markusplassen, verdens skjønneste plass, badet i sol, rammet inn av praktbygningene *Procuratie Nuove* og *Procuratie Vecchie* og midt imot Markusdomen av *Museo Correr*. Når en kommer ut av domen ser en til venstre den nesten 100 meter høye kampanilen, reist i årene 1903—1912 ved økonomisk hjelp fra hele verden etter at den gamle var styrtet sammen i 1902. Nedover til venstre åpner så plassen seg mot havnen med de berømte St. Theodor- og Markusløvesøylene. På venstre side av plassen har man det berømte Dogepalass, vel en

av de vakreste profane bygninger i verden, oppført i sen-gotisk stil. Under kyndig veiledning fikk pilegrimene se og høre om alt. Om ettermiddagen brakte hurtiggående motorbåter deltakerne ut til glassverkene på Murano og til kniplingskolen på Burano for å få inntrykk av de kunsthåndverk som har brakt Venezias navn ut over verden. Disse kunsthåndverk har vært fremmet, vernet og pleiet av Kirken gjennom århundrer. Den verdensberømte kniplingskolen på Burano ledes fremdeles av nonner, og håndverkerne i glassverkene er fremdeles organisert i de familielaug som på Kirkens initiativ ble grunnlagt i Middealderen.

Men det skjønn Venezia var jo bare et stoppested på veien mot reisons mål: Den evige stad. Ved 8-tiden neste morgen rullet toget videre. 40 minutter senere steg vi ut i Padua hvor vi i prosisjon bega oss til denne bys største helligdom, St. Antonius-basilikaen, der den hellige Antonius av Padua er bisatt. Ved alteret over helgenens grav leste biskop Mangers messen, og i en kort preken fremholdt fransiskanerpater Hutjens som på denne reise tok avskjed med de norske katolikker etter 11 års virke i vårt land — helgenens liv som en inspirasjon og et forbilde for alle. Den hellige Antonius som så dagens lys i Portugal, var opprinnelig korherre hos augustinerne, men sluttet seg i 1220 til fransiskanerne. 1221 møtte han første gang den hellige Frans i Assisi og begynte deretter sin virksomhet som botspredikant og sjelehyrde i Nord-Italia. Han er også kjent for sin forkynnervirksomhet blant albigenserne. Under pleie av syke under pesten i 1231 ble han selv revet bort, bare 36 år gammel. Alle-rede den 30. mai 1232 ble han helgenkåret og påkalles særlig som ekteskapets og familiens skytshelgen.

Etter gudstjenesten fikk vi igjen anledning til å konstatere hvor sterkt inspirerende vår hellige katolske tro har virket på kunstnerisk skapende sinn. Selve basilikaen som ble påbegynt i 1231 straks etter den hellige Antonius død, er oppført i romansk-gotisk stil og har 8 kupler. Innvendig er den rikt smykket med relieffer og freskomalerier. Særlig festet en seg ved Donatellos berømte bronsearbeider på høyalteret og de mektige lysestakene i bronse av Briosco, som flankerer alteret.

Etter at lunsj var inntatt på et par av byens restauranter, inntok man igjen sine plasser i toget som denne gang skulle bringe en direkte til Rom. Ferden sørøver gikk over Po-sletten til Ferrara og Bologna, så gjennom Apenninenes høydedrag til Firenze og videre ned gjennom Toscana og Umbria. Tiden gikk med andakter, ledet av norske, danske og svenske prester fra speaker-rommet, med samtaler og stille betraktninger. Etter som en nærmet seg ferdens mål, steg forventningene. Utenfor hadde mørket senket seg over landskapet og i toget stilnet all samtale av.

I den Evige Stad!

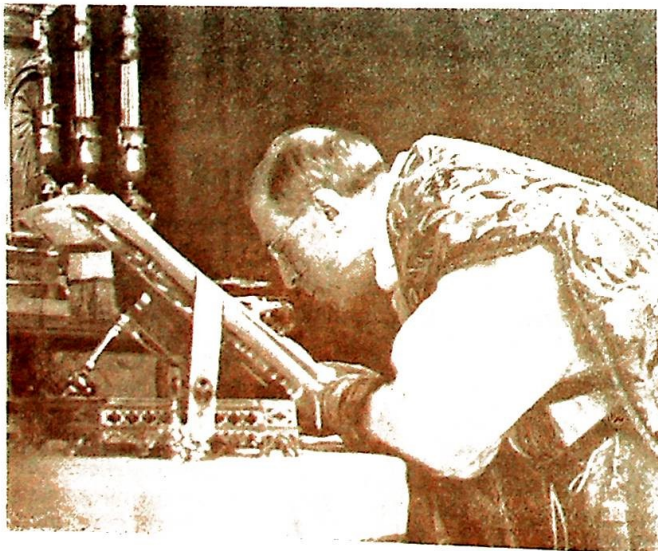
Så ved 22.30-tiden var man endelig fremme. Den første velkomsthilsen kom fra biskop dr. Olav Smit, som var møtt fram på perrongen og plutselig så seg omringet av alle sine norske venner som hadde gledet seg til å se sin tidligere, kjære biskop igjen. Det var tydelig at gleden var gjensidig.

Utenfor jernbanestasjonen ventet bussene som skulle bringe deltakerne til innkvarteringsstedene. Nesten alle norske pilegrimer ble brakt til det store pilgrimsherberget Salviati ved Tiberen, ikke langt fra Peterskirken. Her ble for øvrig det store flertall av de nordiske pilegrimer innkvartert. Og et vakrere, bedre og triveligere sted

kunne man ikke ha ønsket seg. Herberget er et tidligere krigsakademi med 6 fløybygninger hvorav de 4 rammer inn en stor, vakker borggård med bueganger. Det er nå Kirkens eiendom og er innredet med vakre sovesaler, en veldig spisesal der det kunne serveres for 1000 personer på én gang! Og her var skrivesalonger og arbeidsværelser, og selvsagt et rommelig kapell, og innenfor buegangene var det innredet små fikse utsalg med både nødvendige og nyttige og mindre nødvendige og mindre nyttige men desto skjønnere ting til salgs. At første-inntrykket hadde vært det aller beste, forsto en straks på ansiktsuttrykkene til ferddeltakerne, da de kort etter ankomsten var samlet i spisesalen for å innta et sent aftensmåltid.

Selv om vi hadde en anstrengende dag bak oss og det var blitt sent, var det mange som ikke kunne vente til morgendagen med å se Peterskirken og Petersplassen.

Mindre grupper skyndte seg av sted, og endelig var man der, på det sted som i så mange år hadde vært gjenstand for ens lengsler og drømmer. Plassen og kirken lå i mørke, men konturene av dette overveldende skønne byggverk så en jo. Til høyre hevet Vatikanets bygninger seg. Der lystet det ut i mørket fra to vinduer: fra Pavens private kapell og fra Pavens arbeidsværelse. Lyset fra disse to vinduer ble det første budskap en mottok i Den evige stad. Det forkynte den eviggyldige sannhet som har vært rettesnoren for Kirken i dens virke gjennom to tusen år og som verden der den famler i mørke nå endelig bør beslutte seg til å følge: at det er ved bønn og arbeid de gode, fruktbringende resultater nås, så vel for den enkelte som for samfunnene og verden i sin helhet. O r a e t l a b o r a. — — —

Valfarten til Romas 4 hovedkirker og katakombene

Programmet for oppholdet i Rom som strakte seg over 5 døgn, tok til neste dag, fredag den 5. mai. Dagen tok til med fromesser og kommunion ved de mange provisoriske altere som var reist i buegangene rundt borggården i Palazzo Salviati — det var forresten et gripende syn hver morgen å se messeofferet feiret ved så mange altere på én gang, omgitt av andektig knelende pilegrimer fra alle verdens kanter. Likedan ved Sakramentsalteret i Peterskirken der biskop Smit denne morgen selebrerte messen for de nordiske pilegrimer og holdt en varmt følt og tankevekkende velkomsttale til dem på et uklanderlig norsk. En møttes senere ved obelirken på Petersplassen for samlet å avlegge det foreskrevne besøk i kristenhetens største helligdom. Pilegrimene tok oppstilling nasjonsvis bak sine respektive nasjonalflagg, og så satte prosesjonen seg i bevegelse. Foran gikk biskop S u h r med det store trekors som var flankert av brennende lys. Så fulgte i alfabetisk orden danskene, finnene, nordmennene og svenskene med hvert lands medfølgende geistlighet i spissen for hver gruppe. På veien opp til kirken og gjennom den Hellige Dør fram til Sakramentsalteret ble etter en tradisjon som går helt tilbake til Gregor den store, Allehelgens-litaniet sunget. Foran dette alter ble den foreskrevne andakt holdt, hvoretter prosesjonen igjen satte seg i bevegelse mot Bekjennelsesalteret som er reist over apostelen Peters grav. Aldri er vel Trosbekjennelsen blitt sunget av deltakerne med en slik henførelse og trosglød som rundt dette alter. Det ble en troens og løftets høytidsstund som vil virke forpliktende livet ut. Etter at pilegrimsbønnene var lest ved dette alter, gikk man i prosesjon ut av kirken mens man sang pilegrimssangen «Deilig er jorden».

Det sier seg selv at det mektige og så rikt utsmykkede kirkerom gjorde et overveldende inntrykk på dem som besøkte Peterskirken for første gang. Men enda mer uforglemmelig ble møtet med de mange pilegrimstog som tellet tusener og atter tusener av deltakere og som samtidig med de nordiske pilegrimer under det samme kirkevelv forrettet sine andakter. Som aldri noensinne før opplevde vi Kirkens universelle karakter. Den samme opplevelsen hadde man for øvrig også under besøkene i de andre basilikaene.

Utenfor på Petersplassen hvor nye pilegrimstog beveget seg i prosesjon opp mot Kirken, var busser kjørt fram for å bringe de nordiske pilegrimene til Sta. Maria Maggiore, den største kirke i Rom viet til Kristi mor. Den ble oppført i det 4. århundre. På plassen foran kirken

S. 124. Øverst: Den hellige far, pave Pius XII, velsigner de troende fra barestolen.

Nederst: «Dette er mitt legeme . . .» — Kristi innstiftelsesord ved den første nadverd, gjentatt av Petri etterfølger som av alle Moderkirkens prester overalt og til alle tider — det belligste øyeblikk i messeofrets framføring.

S. 125. Øverst tilv.: Paven nedber den Treenige Guds velsignelse over pilegrimene, deres trosfeller og de nordiske land.

Øverst tilb.: Paven hilser gledestrålende pilegrimene velkommen til «la casa commune» — det felles hjem.

Nederst: Pave Pius XII blant de nordiske pilegrimer ved audiensens slutt i Konsistoriesalen. På Pavens venstre side ses biskop Mangers og biskop Nelson, Sverige; nærmest tilb. for Paven biskop Cobben, Finnland og biskop Suhr, Danmark.

tok pilegrimene igjen oppstilling som på Petersplassen, bare med den forskjell at vår egen biskop Mgr. Mangers denne gang bar trekorset og de norske pilegrimer ledet prosesjonen. Det måtte for biskopen, som jo er m a r i s t p a t e r, være en særlig personlig glede.

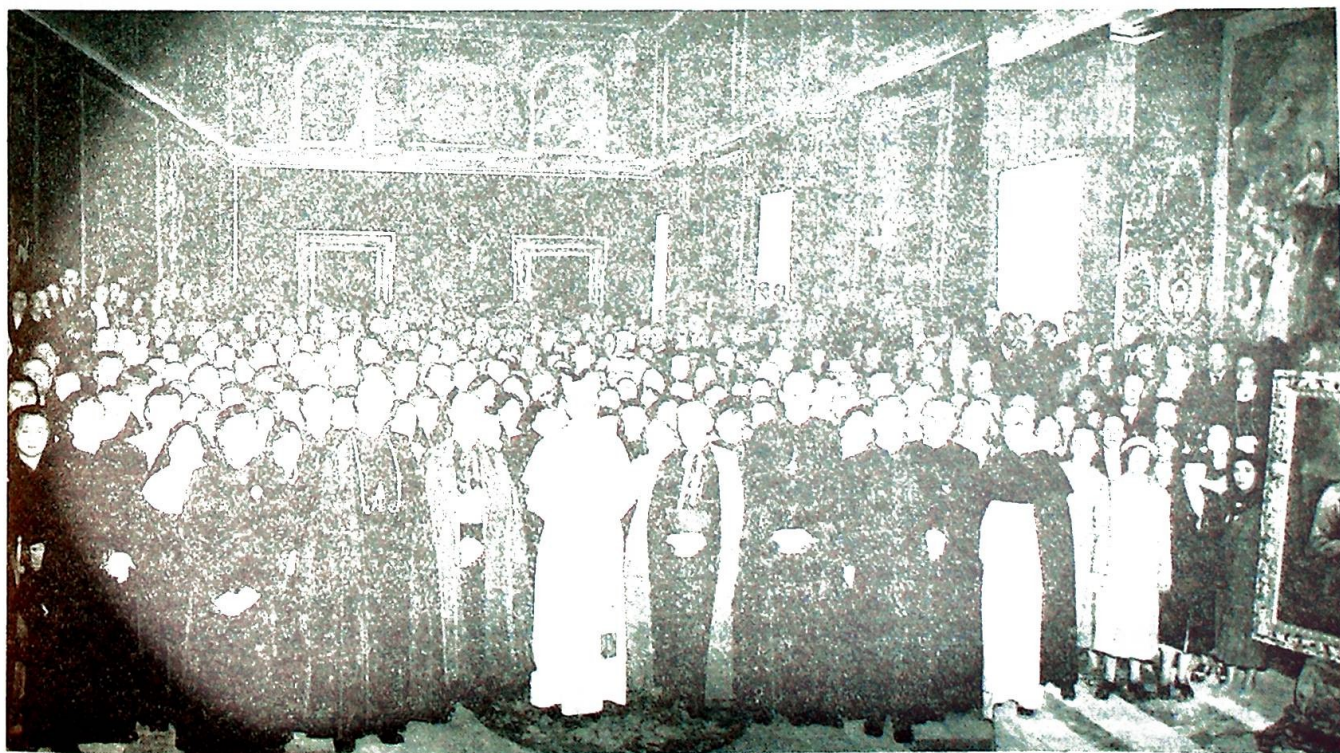
På veien opp mot kirken ble Det lauretanske litanisunget. Prosesjonen beveget seg gjennom Den hellige dør mens hymnen Magnificat ble sunget, fram til alteret i Sakramentskapellet. Etter pilgrimsbesøket her gikk prosesjonen videre til Bekjennelsesalteret der Credo ble sunget og andakt holdt. Under salmesang forlot deretter pilegrimene denne skjønne, ærverdige basilika.

Så var, hva vi kan kalle dagens offisielle program, avsluttet. Ettermiddagen ble viet Roms enestående historiske minnesmerker fra oldtiden.

Neste dags morgen og formiddag var reservert besøk i k a t a k o m b e n e. Tidlig om morgenen ble pilegrimene hentet i busser og kjørt ut til disse merkelige gravsteder, hvor en kanskje sterkere enn på noe annet sted opplever samhörigheten med de eldste kristne menigheter. I Domitilla-katakomben — som er oppkalt etter den hellige Domitilla, et barnebarn av keiser Vespasian som under keiser Domitian led martyrdøden og ble bisatt i denne eldste kristne katakombe — ble messeofret feiret i det pietetsfullt restaurerte kapell av biskop Suhr slik som

det ble feiret i oldtiden med den forrettende prest vendt mot menigheten. Det ble en sjelden stemningsfull gudstjeneste som sluttet med felleskommunion.

Etter en lett frokost ute i det fri, ble vi ført til den mest besøkte av Roms katakomber, den hellige Callistus' katakombe, anlagt ved Via Appia i slutten av det 2. århundre. Den har sitt navn etter romeren Callistus som under pave Zephyrinus var forstander ved disse katakombene. Nede var gravgangene med gravkammertilpavene i det 3. århundre, den hellige Cecilias krypt med en kunstnerisk gjengivelse i marmor av hennes legeme, slik det helt uforandret ble funnet da kisten ble åpnet i 1599 i Santa Cecilia in Trastevere der hun hadde ligget siden år 821, — dessuten de mange martyrgraver med sine inskripsjoner og kristne symboler. Sannelig, her opplevet vi Martyrkirken helt påtagelig. Tanken gikk til arenaen i det mektige Colosseum der 300 000 kristne led martyrdøden i oldtidens Rom. Her hadde mange av dem funnet sitt siste hvilested. Og stille bønner ble sendt opp til den Allmektige for vår egen tids millioner martyrer som martres og pines i hjel eller som drives i døden i slaveleire

De nordiske korsflagg blafret vakkert i solgangsvinden foran St. Peterskirkens fasade. Bildet er tatt under pilegrimsbesøket.

for sin tros skyld av det materialistiske evangeliums gudløse og maktsyke profeter.

Så var man oppe i sollyset igjen. I busser gikk ferden til St. Pauls-basillikaen, et klenodium blant Roms kirker. Den opprinnelige basilika, som kristne romerske keisere reiste over apostelens grav ved veien til Ostia, ikke langt fra det sted hvor Páulus etter tradisjonen led martyrdøden, ble ødelagt ved brann i 1823. Ved en felles innsats av hele den kristne verden ble den basilika vi nå ser, reist på samme sted.

Pilegrimsbesøket foregikk etter den samme ordning som de to tidligere, men denne gang anført av biskop Nelson, Sverige, som bar korset, og den svenske gruppe først.

Ferden gikk så til den siste av de 4 store basilikaer som skulle besøkes, Lateran-kirken, «alle kirkers hode og mor» og Roms egentlige katedral. Den er reist av keiser Konstantin på det sted hvor familien Lateranis palasser sto på Neros tid, — derfra navnet. Den ble innviet til Frelseren, senere også til Johannes den døper og apostlen Johannes. I tusen år — fra 314 til 1303 — hadde pavene sitt sete i bygningskompleksene omkring denne kirke.

I denne siste av de 4 basilikaer som skulle besøkes, ble prosesjonen ledet av biskop Cobben, Finnland, og den finske gruppe. Under vandringen opp til Den hellige dør ble Jesu Hjerter-litaniet sunget, og mektig og gripende lød Pilegrimssangen under dets ærverdige kirkevelv da pilegrimstoget forlot kirken.

Neste besøk gjaldt den Hellige Trapp — Scala Santa — som er anbrakt i forhallen til kapellet Sancta Sanctorum like overfor Laterankirken. Trappen er av hvit marmor (for å skånes nå bekledd med tre) og ifølge en tradisjon som går tilbake til det 12. århundre er dette den samme trapp som Kristus gikk opp til forhøret hos Pilatus i domshuset i Jerusalem. Etter forrettet andakt gikk ferden ned Viale Carlo Felice til det Hellig-Korskirken, S. Croce in Gerusalemme, kjent for sine mange relikvier, bl.a. en nagle fra Kristi Kors og treplaten med inskripsjonen «Jesus fra Nazaret, Jødernes konge» som Pilatus lot feste til Frelserens Kors.

Til helgenkåring i St. Peterskirken

Helgenkåringen søndag i Peterskirken var en begivenhet de nordiske pilegrimer hadde sett hen til med særlig store forventninger. For det første ville de få oppleve

messen frembåret av Den hellige far, for det annet overvære Kirkens mest storslagne gudstjeneste.

Dagen var Spanias og de spanske pilegrimers som i tusener var kommet til Den evige stad for å være til stede under helgenkåringen av deres landsmann, erkebiskop Antonio Maria Claret.

Den ny helgen ble født i Barcelona julaften 1807 og var sønn av en tekstilarbeider. Han ble ordinert til prest i 1835 og utnevnt til erkebiskop av Santiago de Cuba i 1851, hvor han arbeidet i 6 år med stor fremgang. I 1857 ble han kalt tilbake til Spania for å bli dronning Isabella II's skriftefar. Han fulgte henne i landflyktighet i 1868, arbeidet deretter noen tid i Paris og senere i Rom. I 1849 grunnla han kongregasjonen Misjonærene av Marias rene hjerte, de s.k. claretianere. Den hellige Antonio Claret var i besiddelse av en enorm energi. Han har etterlatt seg 25 000 prekerer og 144 bøker som er utgått i et samlet opplag på 11 millioner. Han tok også virksomt del i Vatikaner-konsiliet. Det fortelles at det var med tanke på ham den engelske kardinal Manning en gang bemerket: «Dere spanske biskoper er den romerske biskops suverene garde. Har dere en gang tatt kampen opp, kan intet holde dere tilbake.» Da han døde i 1870 var den kongregasjon han hadde grunnlagt, i full blomstring. I dag teller den om lag 4000 patres, fordelt på 240 hus spredt over hele verden i 24 land. Da pave Pius XII ga sitt bifall til helgenkåringen uttalte han: «Claret var en forløper for andakten til Jomfruens rene hjerte og for budskapet fra Fatima.»

Gudstjenesten skulle begynne klokken 9, men allerede ved 6-tiden på morgenen tok Peterskirken til å fylles. Alle ville naturligvis sikre seg de best mulige plasser i det verdige kirkerom om for anledningen var vidunderlig dekorert og opplyst av tusener og atter tusener av lys. I god tid før høytideligheten tok til, hadde 60—70 000 mennesker inntatt sine plasser. Naturligvis var det spanske innslaget sterkt og særegent. Foruten den nordiske pilegrimsgruppe, som takket være biskop Smits forarbeide hadde fått en fortrinlig plass ikke langt fra høyalterets, var der en større gruppe engelske pilegrimer under anførsel av erkebiskopen av Liverpool og mindre grupper fra nær sagt alle land. I diplomatlosjen hadde Corps Diplomatique ved Den Hellige Stol inntatt sine plasser.

Så kunngjorde sølvtrumpeter Pavens ankomst. Spaniernes lovsanger som i ventetiden i mektige brus hadde fylt det verdige rom, stilnet av, og der fikk man se det første glimt av prosesjonen som bl. a. tellet 13 kardinaler og blant dem fyrst-erkebiskopen av Krakov, kardinal Sapieha og den kjente tyske kardinal Faulhaber. Det er vanskelig å beskrive den stund da Den hellige far velsignende kom til syne på bærestolen — Sedes Gestatoria — hevet over folkemengden og tydelig synlig for alle. Han ble hilst som en far alle kjente fra før og hans milde blikk møtte et hav av strålende lykkelige ansikter. — Høytideligheten tok til.

Takket være et ypperlig, diskret anbrakt høytalteranlegg kunne alle følge godt med. Skjønnere gregoriansk sang enn den en fikk høre ved denne anledning, opplever en vel neppe. Selve høydepunktet — øyeblikket vi aldri kunne glemme — var da Petri etterfølger ved Bekjennelsesalteret over apostelens grav løftet den konsekreerte Hostie til tilbedelse: et folkehav av alle raser og nasjonaliteter, samlet i troens enhet under Kirkens mektige tak på kne for Gud i stille andakt . . .

*

Hos den Hellige Far

Ennå sto det igjen en post på programmet for oppholdet i Rom: de nordiske pilegrimers audiens hos Paven, en begivenhet alle hadde sett fram til med særlig store forventninger.

At de nordiske pilegrimer ble mottatt i sær-audiens av Paven var en gunstbevisning som tidligere i Det Hellige År bare var blitt vist en gruppe indiske pilegrimer.

Klokken 9 tirsdag morgen var vi samlet foran inngangsportalen til de pavelige gemakker. Sveitsergardister i sine maleriske uniformer viste vei gjennom labyrinten av trapper, ganger, gallerier og saler. Endelig var alle samlet i Pavens audienssal. En dør på fondveggenes høyre side gikk opp. Pavens slanke, høyreiste hvite skikkelse kom til syne. Så sto man ansikt til ansikt med Pius XII, vel vår tids største personlighet, — troens forkynner, forsvarer og beskytter, de undertrykte og de små nasjoners venn. Inntrykket var overveldende. Før et beåndet uttrykk! Preget av den sinnets fred og harmoni som er kjennetegnet på dyp åndelig erkjennelse, innsikt og viten. I disse hender var Kirkeskipets ror lagt av den Høyeste selv, på disse skuldre hvilte ansvaret for praktisk talt hele den kristne kultur som mørkets makter mer enn noensinne i kristenhetens historie er gått til stormløp mot. Noen ord fra en tale Paven holdt under avsløringen av monumentet over Pius den XI i San Sebastians kapell i Peterskirken 18. desember i fjor rant en plutselig i hu: «**Selv om Kirken har store vanskeligheter å kjempe med og selv om den er truet av stor fare og utsatt for bittert hat, elsker vi denne tid og omfavner den som det kors Gud har bestemt for Oss fra evighet av.**»

Paven gikk opp noen trin foran tronstolen ved fondveggen og holdt en varmt og inderlig følt tale på engelsk til sine trosfeller fra Norden. Innledningsvis uttalte Paven sin store glede over at så mange hadde kunnet ta del i pilegrimsferden til Den evige stad. Selv om katolikken i Norden ikke var mange, måtte vi ikke glemme liknelsen om sennepskornet. Ekte katolsk kristenliv ville vise seg å være i besiddelse av den samme kraft som var nedlagt i sennepskornet og sette frukter, som i tidens fylde ville samle Nordens folk igjen i Kristi ene Kirke. Paven meddelte deretter velsignelsen til den takknemlige pilegrims-skare, til all Nordens katolikker og folk.

Hans Hellighet hilste etterpå personlig på en lang rekke av pilegrimene. Først overrakte Nordens biskoper de medbrakte gaver. På vegne av Norges katolikker overrakte biskops Mangers en samling fotografiske gjengivelser av norsk natur og folkeliv, et nydelig bind i hvitt skinn med gullsnitt og med en latinsk dedikasjon undertegnet av biskopen.

Etter at Paven hadde underholdt seg med en rekke av pilegrimene og velsignet dem enkeltvis, var tiden for audiensen forbi. Men før Paven forlot audienssalen sang pilegrimene som en siste hilsen og et forpliktende løfte til Den hellige far første og siste vers av salmen: «Fast skal min dåpspakt evig stå».

*

Med audiensen hos Paven var det offisielle program for oppholdet i Den evige stad avvirket, og oppbruddets time kommet.

I denne langt fra fullstendige og fyldestgjørende beretning om oppholdet i Rom har vi ikke tatt med besøkene i en rekke av byens kirker som f. eks. San Carlo-kirken

Ved pilegrimsbesøket til Sta. Maria-Maggiore, der biskop Mangers ses med trekorset foran den norske gruppe med flagget i spissen.

med St. Olavs alteret, i Vatikanets kunstgallerier og Det sextinske kapell, til de mange enestående historiske minnesmerker fra oldtidens Rom som Forum Romanum, Forum Trajanum, Panteon, Colosseum, de mamartinske fengsler der apostelen Peter satt fengslet, Caracallas termer (bad), Konstatins og Titus' triumfbuer osv. Vi vil bare ha nevnt at tiden ble utnyttet slik at pilegrimene iallfall fikk et inntrykk av alt dette.

Assisi og Firenze

Tidlig onsdag morgen den 12. mai hadde vi så igjen inntatt plassene i pilegrimstoget, og denne gang gikk ferden nordover. Programmet for denne dag omfattet et flere timers opphold i Assisi, dit vi kom ved 9-tiden. I prosesjon gikk pilegrimene fra jernbanestasjonen til patriarkal-basilikaen Santa Maria degli Angeli som er bygget over Portiunkula-kapellet, og som rommer den hellige Frans' døds-celle. Ved alteret i det lille vakre kapell, som en vel kan si på en måte ble utgangspunktet for hans dyptgripende reformarbeide, ble messen lest av franciskanerpater H u t j e n s. Pilegrimene hadde tatt plass i kirkeskipet utenfor og fulgte gjennom kapell-døren den hellige handling. Det ble en gripende høytidsstund. Etter omvisningen i basilikaen bar det videre i busser opp til Assisi som ligger på vestsiden av det 450 meter høye Monte Subasio. Det krones av den gamle middelalderborg La Rocca Maggiore.

Byen er helt preget av den store helgen den har fostret og er fremdeles et religiøst kraftsentrum med en lang rekke klostre og kirkelige institusjoner. Fransiskanerklostret Sacro Convento, som ble oppløst av den italienske stat i 1866 men gitt tilbake til franciskanerordenen i 1927, har en utpreget borglignende karakter. Sammen med San Francesco-basilikaen som reiser seg over klostret ser det ut som det er vokset fram av selve fjellet.

Etter lunsjen hadde pilegrimene — forholdene tatt i betraktning — god tid til å se seg om. Det første mål for ens vandring var selvsagt San Francesco-basilikaen hvor den helige Frans er bisatt. Den er smykket med skønne glassmalerier og freskomalerier av Cimabue og Giotto. Vandringen gikk videre til Santa Chiara med den hellige Klaras grav og til San Rufino-domen og vi rakk også å ta i øyesyn den hellige Frans barndomshjem. At-

Biskop Mangers hadde en traveltid i Rom. Utenom det offisielle program rakk han bl. a. å besøke «etelbyens» reist for speider-pilegrimene ute ved Tre Fontane — et godt stykke fra Rom. Dessuten talte biskopen over den vatikanske radio mandag 8. mai om Kirkens oppgaver i Norge. Foredraget ble holdt på fransk og var oppført på Vatikan-radioens offisielle program.

mosfæren og stillheten i den store helgens by etterlot seg inntrykk av blivende verd. Besøket i Assisi ble en rik opplevelse, kunne selvsagt ikke bli noe annet. Noen hadde også den glede å hilse på Danmarks store katolske dikter, Johannes Jørgensen, som er æresborger av Assisi.

Etter i noen minutter å ha nytt utsikten over den skjøne Umbriske slette, var tiden igjen kommet til avferd. I busser bar det nedover fjellskråningen og over slette-landet til jernbanestasjonen. I løpet av dagen skulle toget bringe oss til Firenze, neste oppholdssted på reisen.

Et t d ø g n i denne by som nest etter Rom er den som rommer de betydeligste kunstsatter og monumentale bygninger i Italia, er selvsagt ingen tid for folk hvis kunst-interesse har brakt dem dit. Hensikten med oppholdet var da heller ikke i første rekke å beundre og oppleve det byen har å by i så måte, men å valfarte til den store danske vitenskapsmann Niels Steensens grav i San Lorenzokirken. Danske katolikker har tatt de første skritt til hans helgenkåring.

Niels Steensen ble født i København den 11. januar 1638. Med utpreget vitenskapelige anlegg kastet han seg over studiet av anatomi og geologi. De resultater han i sin forskning nådde fram til, gjorde hans navn kjent i hele hans samtids vitenskapelige verden. I vitenskapens historie står han som grunnleggeren av den moderne geologi.

Under besøk i utlandet — han oppholdt seg flere år i Amsterdam, Leiden og Firenze — kom han i kontakt med Den katolske kirke. Det førte til hans konversjon i 1667, et uhyre oppsiktsvekkende skritt på den tid i Danmark. Opplevelsen av Kirken grep ham så sterkt at han besluttet å avbryte sitt vitenskapelige arbeide og studere til prest. Han ble presteviet i Firenze i 1675 og biskop av Hannover i 1677. 1680 ble han titularbiskop av Münster. Han døde i Schwerin den 6. desember 1686 og er som nevnt bisatt i San Lorenzo-kirken i Firenze.

Til besøket ved hans gravsted i kirkens krypt, ble under ledelse av pastor Cay Benzou, knyttet en siste fellesandakt med våre nordiske trosfeller under pilegrimsferden, — om en da ser bort fra høytalerandaktene i toget som jo av tekniske grunner måtte få en helt annen karakter.

Det ble selvsagt også tid til en rundtur i byen med besøk i Domkirken med Brunelleschis kuppel, i Baptisteriet med de berømte bronsedørene, i Palazzo Vecchio, i Mediceernes gravkapell i San Lorenzo, i Uffizi-galleriet osv. Tiden var knapp, men en fikk da iallfall et inntrykk av byens overveldende skjønnhetsverdier, inntrykk så sterke at en aldri vil kunne reise Firenze forbi om skjebnen enda en gang skulle bringe en i nærheten av denne juvel ved Arno-elven.

Reisen slutt - - -

Hjemreisen gikk over Innsbruck, der det ble overnattet, Garmisch-Partenkirchen, Augsburg, Würzburg, Hannover og videre nordover til Hamburg. På kvelden den 14. mai var vi tilbake i København, og det var virkelig tungt å måtte skille lag med våre med-pilegrimer fra det øvrige Norden! Neste dag forlot den norske gruppe den danske hovedstad ombord på skipet «Jens Bang» som neste morgen la til ved bryggen i Oslo. Med det norske flagg i spissen gikk så pilegrimene i prosesjon til St. Olavs kirke, der pilegrimsferden Anno Santo 1950 skulle avsluttes. Fra tårnet hilste kirkeklokkene pilegrimsskaren velkommen. Mange fra menigheten var møtt fram og en rekke av presteskaret i Oslo sto ved døren og tok prosesjonen imot. Hs. høyærv. forrettet takksigelsesmessen, og takket i sin preken deltakerne for ferden og alle goders gaver, den himmelske Far, som i sannhet hadde ledet den så lykkelig i havn.

På toppen av Zug-Spütze, det vidunderlige Alpe-parti like ved Garmisch-Partenkirchen.

En pilegrimsferd i våre dager må selvsagt rent teknisk få en annen karakter enn pilegrimsferdene før i tiden. Det vesentlige er da heller ikke måten reisen skjer på, men det sinnelag som driver pilegrimen av sted. Det vil alltid være avgjørende for de åndelige resultater som oppnås.

Når reisen teknisk sett ble så vellykket, skyldes det i første rekke de reisebyråer som sto for arrangementet: Metro Trafikk A/S ved direktør Zappfe i Oslo og Jørgensens Rejsebyrå i København. Vi vet at direktør Zappfe sammen med sine folk gikk inn for denne oppgave med en energi og interesse som vi — særlig nå etter at ferden er avsluttet — ikke kan takke nok for.

Direktør Jørgensen ved Jørgensens Rejsebyrå i København fulgte selv med på pilegrimsferden fra København, noe vi alle har grunn til å takke ham for. Reiseruten gjennom Europa ned til Rom og tilbake igjen var lagt med stor omtanke, noe overlesset kanskje fra et pilegrimsmessig synspunkt, men kom til å gi deltakerne langt mer enn de hadde ventet og håpet på.

Hva ferdens åndelige side angår, sier det seg selv at det var av stor betydning at vår kjære biskop fulgte med som alminnelig pilegrim. Biskopens hyppige besøk til de forskjellige kupé-grupper, hans vennlige, oppmuntrende ord, hans råd og hjelp til alle som henvendte seg til ham,

Denne fotomontasje viser fra v. 1. Prosesjonen til Portinucula-kapellet i Maria degli Angeli. — 2. Biskop dr. J. O. Smit samler pilegrimene for audiensen hos Paven. — 3. Pilegrimsskaren er vendt lykkelig hjem og vandrer i prosesjon til St. Olavskirken i Oslo.

ble høyt verdsatt og bidro vesentlig til å bevare og fremme den rette pilegrimsånd.

Norsk valfartsleder var pastor **H a n s t e e n K n u d s e n**. — Pastor **H a r a l d T a x t** hadde som den norske kontingents tekniske reiseleder en overordentlig stri tørt. Han løste sin oppgave til alles udelte tilfredshet og ble etter valfartslederens takketale ved reisens slutt hjertelig hyllet for sitt slit og strev.

En føler også trang til å takke den øvrige geistlighet som deltok i ferden, prestene **Bzdyl, Wysiecki, Stelzmann, Hutjens, Lowry, Huijbregts** og **Messel** for hva de ga som prester og sjelesørgere, som pilegrimer og hjelpsomme reisefeller. Vi hadde også den store glede å ha en gruppe av våre søstre med som pilegrimer. Vi ville ha savnet dem dypt, om de ikke hadde vært med. At deres kall er å tjene fikk vi igjen oppleve så mange inspirerende eksempler på. Takk, kjære søstre, for deres strålende eksempel, for vennlige smil og ord, for omtanke og utrettelig hjelpsomhet!

*

De norske pilegrimer føler seg også i stor takknemlighetsgjeld til hovedvalfartslederen, pastor **Cay v Benzon**, Danmark, som så verdig og stilfullt ledet pilegrimsbesøkene. Likedan går takkens bølger varmt til hr. landsrettsavgjører **G. Garth-Grüner** og hans norskfødte hustru som hadde håret hovedbyrden i det forberedende organiseringsarbeide.

*

Så er vi da hjemme igjen etter en ferd som for mange, ja vel for de fleste ble deres livs største og skjønneste opplevelse. Måtte det vise seg at vår biskop hadde rett da han i sitt nyttårsbudskap til de norske katolikker i «St Olav» skrev: «Fra Rom vil de komme tilbake, styrket i sin kjærlighet til Kristus og Kirken, og tenne den hellige ild i sine medmenneskers hjerter.»

Deltaker.

En hilsen og takk fra de polske deltakere

På vegne av de polske flyktninger som tok del i pilegrimsferden, skal jeg få lov å si en hjertelig takk for velvilje og elskverdighet som ble vist oss. Pilegrimsferden ble et uforglemmelig minne for oss alle, en berikelse for vårt åndelige liv og en trøst og oppmuntring i vår utlendighet, en gripende følelse av at i Kirken har vi vårt hjem. At pilegrimsferden ble en slik uforglemmelig opplevelse, skyldes i ikke liten grad ledernes omtanke og hjelpsomhet, men det har også sin grunn i den vennlige og imøtekommande holdning enhver pilegrimsdeltaker viste oss. Vi behøvde ikke et øyeblikk å føle oss som fremmede i den nordiske koloni, og for all hjelp og åpenhet sier vi «tusen takk».

Stanislaw Zytnewski.

Bemerk dette!

Grunnet den høye portotakst ber vi nå abonnentene vennligst innsende kontingenten så vi kan unngå å sende regning.

De som ennå ikke har innsendt for 1949, bes innstendig om å eterkomme denne oppfordring, om stans av bladet skal unngås.

Ærbødigst

St. Olavs administrasjon.

De neste pilegrimsferder i det Hellige år

PILEGRIMSFERD II

14 dagers billigreise til Rom for katolsk ungdom

8.—21 juli

Denne reisen er fra norsk side satt opp som ungdomsreise p.g.a. de krav den stiller m.h.t. reisemåten og den sterke sommervarmen i Itaia.

Utdrag av reiseprogrammet:

1. dag (8. juli): Avreise fra Oslo Ø. med det ordinære tog kl. 9.35 til København. Ett måltid serveres i spisevognen. Overnatting i København.
2. dag (9. juli): Avreise fra København. Nøyaktig klokkeslett for avreisen vil bli meddelt senere.
3. dag (10. juli): Ankomst Luzern. Her vil det bli gjort et opphold på noen timer. Fra Luzern fortsettes det med direkte tog til Rom.
4. dag (11. juli): Ankomst om morgenen til Rom. Fra stasjonen med busser til herberger, frokost serveres. Deretter samles deltakerne i prosisjon til Peterskirken. Etter messen kirkebesøk.
5. dag (12. juli): Heldagstur gjennom Den evige stad med messe og felleskommunion i Katakombene. Man kjører Via Appia til St. Paulskirken samt Laterankirken med besøk i Dåpskapellet. I prosisjon til Den hellige trapp — Scala Santa. Besøk i de svenske Birgittinernes kirke, Sta. Brigida.
6. dag (13. juli): Besees det antikke Rom etter messe i kirken Sta. Maria in Aracoelli.
7. dag (14. juli): Annen lange biltur gjennom Rom. Valfartsbesøk i basilikaen Sta. Maggiore, besøk på Monte Pincio, over Piazza del Popolo og hovedgaten (Corsoen) til Piazza di Spagna og den spanske trapp ved Santissima Trinita dei Monti. Deretter til den norske helldom, St. Olavs kapell i kirken San Carlo. Gjennom det moderne Rom tilbake til herberget.
8. dag (15. juli): Om mulig audiens for de nordiske pilegrimer hos Paven. Skulle audiens finne sted på en annen dag, vil det angjeldende program bli omlagt til denne dag. Ettermiddagen til fri rådighet eller utflukt til Villa d'Este.
9. dag (16. juli): Har intet fast program. For dem som måtte ønske det arrangeres en fellesutflukt til Neapel, Pompei og den blå grotte på Capri.
10. dag (17. juli): Messe i en kjent romersk kirke. Deretter besøk i en av verdens verdifulleste kunstsamlinger fra Oldtid og Middelalder: Vatikanmuseet. Dagen slutter med besøk på Anno-Santo-utstillingen.
11. dag (18. juli): Dagen til fri disposisjon. Reiselederne kan komme med forslag til forskjellige turer eller besøk i det antikke Rom og middelalderskirker og -kunst. Om aftenen avreise fra Rom.
12. dag (19. juli): Med tog gjennom Sveits. Formiddagen gjennom alpine blir en minneverdig opplevelse.
13. dag (20. juli): Ankomst til København om aftenen. Overnatting i København.
14. dag (21. juli): Avreise med morgentog med ankomst til Oslo om aftenen. Ett måltid serveres i spisevognen.

Deltakerpris: Kr. 750.—

I denne pris er reisen fra Oslo til Rom og tilbake igjen, 3. kl. uten sovevogn, inkludert. Videre er ett måltid i spisevognen på såvel framturen til København som til-

baketuren inkludert, hotelloppohld i København på fram-
tur og hjemtur, morgenmåltid i København på nedtur,
middag og morgenmåltid i København på opptur, over-
natting og full forpleining under oppholdet i Rom, buss-
transporter og utflukter som omtalt i programmet, bort-
sett fra evt. ekstrautflukter.

Forpleining i toget fra København til Rom og tilbake
igjen til København er ikke inkludert i prisen, da disse
måltider kan gjøres betydelig billigere ved at der provian-
teres privat for reisen København/Rom, henholdsvis
Rom/København. Tillegg for 2. kl. tog. Reiseledere med-
følger og disse er deltakerne behjelpelige på alle måter.

Ved inntegningen deponeres kr. 250.—. Restbeløpet
sammen med kr. 25.— til dekning av visumutgifter for
Tyskland, Østerrike og Italia må innbetales senest
innen den 10. juni.

Inntegning og nærmere opplysninger:

METRO TRAFIKKAKSJESELSKAP, Karl Johansgt. 31
(inng. Arbeidergt.).

Komiteen for Det hellige År forbeholder seg rett til å
godkjenne eller avslå deltakelse.

Angående alminnelige opplysninger, betingelser, бага-
sjeforsikring, ulykkesforsikring, etc. henvises forøvrig til
programmet for hovedpilegrimsferden, inntatt i St. Olav
nr. 1—2 d. å.

OBS! Deltagelse bare for katolikker.

PILEGRIMSFERD III

Oktoberreisen 7.—23./24. oktober

Komiteen kan meddele at den 3. og siste offisielle pile-
grimsferd til Roma i Det hellige år vil finne sted i okto-
ber-måned, den klimamessig vel gunstigste tid i året for
nordboere å besøke Italia. Avreisen vil finne sted fra Oslo
Ø. lørdag 7. oktober og vil i likhet med Hovedpilegrims-
ferden i mai slutte seg til en felles nordisk pilegrimsferd
pr. ekstratog København—Rom—København. Program-
met vil i store trekk bli det samme som Hovedpilegrims-
ferdens, og en viser til den utførlige redegjørelsen
og programmet trykt i St. OLAV for 12. jan. i år, nr. 1-2.

Dog må merkes at på grunnlag av innvunne erfaringer
fra Hovedpilegrimsferden vil der fra norsk side bare bli
oppsatt en reisekategori, dvs. med lik innkvartering for
alle, så vidt mulig i klostre og herberger. Ekstrautfluk-
tene vil bli begrenset til Capri og Villa d'Este ved Tivoli.
For 2. kl. jernbane, sovevogn, 1. kl. på båt samt køye
de vanlige tillegg til fellesprisen som snarest vil foreligge
etter ny kalkyle. Disse endringer betyr en avgjort vin-
ning for pilegrimene, idet der vil skapes større ro og
enhet over ferden som vil komme alle til gode.

Inntegninger skjer direkte til Metro Trafikkaksjesel-
skap, Oslo, men må for å komme i betraktning ha på-
skrift fra stedets katolske sokneprest. Komiteen ser seg
nødt til å reservere seg eksklusiv rett til å godkjenne
eller avslå deltakelse i hvert enkelt tilfelle. I likhet med
tidligere vil Metro — som nyter Komiteens fulle tillit
— forelegge inntegningene for komiteen som uten tids-
spille for de interesserte vil meddele sitt standpunkt
gjennom Metro.

**OBS! Deltakelse bare for katolikker og unntakelsesvis
nærmeste ikke-katolske familiemedlemmer.**

KOMITEEN FOR DET HELLIGE ÅR

Alfred T a x t,
sekretær.

Pastor I. H a n s t e e n K n u d s e n,
formann.

Kommandørkorset av St. Olavsorden til
biskop dr. Jac. Mangers

*H. M. Kongen, har utnevnt Hans Høyærverdigh-
het biskop dr. Jac. Mangers til Kommandør av den
Kongelige St. Olavs Orden.*

*Overrekkelsen fant sted ved en høytidelighet hos
den luxembourgske generalkonsul i Oslo torsdag
25. mai.*

*I anledning av utnevnelsen ble biskopen mottatt
av kongen i audiens 30. mai.*

FRA VIKARIATET

*Hr. pater Novatus H u t j e n s, O.F.M., sokneprest
til St. Hallvards kirke i Oslo siden 15. mars 1947,
er av sine ordensforesatte kalt til tjeneste i Holland.*

*Hr. pater N o t e n b o o m, O.F.M., er av sine or-
densforesatte utnevnt til superior for Fransiskanerne
i Norge og av Hs. Høyærverdighet biskopen utnevnt
til sokneprest til St. Hallvards kirke i Oslo, med til-
treddelse 1. mai d. å.*

*Hr. pastor dr. philos. Silvio P o r i s i e n s e, hittil
direkte underordnet Konsistorialkongregasjonen i
Rom, er fra 7. april d. å. tilknyttet Oslo Apostoliske
Vikariat og fra samme tidspunkt utnevnt til rektor
for Grefsen kapell.*

*Hr. pater Arno G e r r i t s m a, O.F.M., er fra 1.
mai d. å. tilknyttet Vikariatet med foreløpig bopel
hos Fransiskanerne i Oslo.*

Feriekolonien på Persbråten

Vi venter å få i stand i år en liten koloni på Persbråten
for ti—tolv piker i alderen 7—12 år, og to St. Josephs-
søstre, søster Anne Marie og søster Antonia kommer til å
lede den i sommer, takket være elskverdig interesse fra
provinsialpriorinnen, ærv. Mére Zoé's side.

Vi har også alt som trenges av innbo, lintøy, senge-
tøy og servise. Men hva vi mangler er driftskapitalen. Av
erfaring fra år til år vet vi at ingen innsamling går så
lett fra hånden som den til barnas sommeropphold. La
det også skje i sommer. La oss ikke skuffe de små i
deres forhåpninger! Vi vil gi dem noen sollyse, fredfulle
dager på Persbråten, langt oppe i skogbygden, der luften
er frisk og ren og alt er nytt og underlig. Her skal barna
en stakkert stund få glemme gatens støv og varme og
mange farer, få samle krefter, nye inntrykk og glade
barndomsminner for livet. Persbråten skal for fremtiden
bli en del av deres egen verden, eventyret bak alle blåner,
det som er skapt av slekt og venner med så stor kjær-
lighet og offervilje.

Hermed være da feriekolonien, den første på Pers-
bråten, på det varmeste anbefalt våre trosfellers hjerte-
lag og velvilje.

Gaver mottas med takknemlighet av soknperesten i
St. Olav og St. Hallvards menigheter, samt i Menighets-
pleien, Akersveien 5, Oslo.

For Oslo Katolske Menighetspleie,
Sigrid Øde.

PORSGRUNN:

Som et ledd i det offisielle 17. maiprogram i Porsgrunn i år inngikk en requiemmesse i Vår Frue kirke for de falne under krigen. Den ble holdt kl. 11.40, like etter bekransningen av Eidsvoldmennene Aall og Fabricius' graver på Østsidens kirkegård. Messen samlet overfylt kirke, der de faldnes etterlatte og ledende menn inn Mil.-org og Motstandsbevegelsen var i majoritet.

VATIKANET

550 000 pilegrimer besøkte Rom i Det Hellige Års 3 første måneder.

Sentralkomiteen for Det Hellige År har nå sendt ut den første statistiske oversikt over hvor mange pilegrimer som har besøkt Rom i Det Hellige Års første kvartal. Tallene gir et ganske annet bilde av tilstrømmingen til Rom enn herr Axel Kiellands reportasje til Dagbladet.

Sentralkomiteen har i løpet av årets første 3 måneder tatt seg av i alt 350 000 pilegrimer. Tallet fordeler seg slik på de enkelte land: Italia 70 000, Frankrike 40 000, Tyskland 32 000, Østerrike 15 000, Belgia 15 000, Sveits, England og Irland hver 10 000, Holland 8000, Spania 6000, De skandinaviske land 2 500 og D.P.-polakker 500. Av land utenfor Europa ligger De forente stater i spissen med 10 000, deretter følger Canada og Mexico hver med 8000, Sør-Amerika med 4000, Egypten med 300, India og Indonesia med 100 hver.

Hertil kommer de pilegrimer som har besøkt Rom uten direkte forbindelse med Sentralkomiteen. Tallet på dem for det samme tidsrom anslåes til omlag 200 000.

53% av de utenlandske pilegrimer var menn.

Den yngste pilegrim var utvilsomt en liten tysker som ble født under morens pilegrimsopphold i Rom. Den eldste hittil var mgr. Langam fra Irland som er 97 år.

Blant kjente personligheter som har besøkt Rom for å vinne jubileumsavløsten nevnes enkedronningen av Belgia, fyrsten av Monaco, den irske president *Kelly*, ministerpresidentene *Costello*, Irland og *de Gasperi*, Italia, den spanske utenriksminister *Artajo*, den engelske arbeidsminister *Staff*, samt 50 utenlandske og 100 italienske parlamentsmedlemmer.

Amnestier i anledning Det Hellige År.

I alt har 15 stater nå sendt ut melding om helt eller delvis amnesti for fanger i anledning Det Hellige År.

Paven om kringkastingen.

I midten av mai mottok paven utsendingene til den annen internasjonale høy-frekvens kringkastingkongress. Om Kirkens syn på kringkastingen uttalte Paven følgende:

«Kirken ser i Kringkastingen et overordentlig verdifullt middel til å fullføre sin misjon. Det er visseig sant at det å høre en messe i kringkastingen ikke er det samme som personlig å være tilstede under gudstjenesten. Kringkastingen kan aldri helt erstatte den personlige kontakt. Men hvilken hjelp er den vel ikke for Kirkens overhode og for andre prester som gjennom kringkastingen kan tale direkte til sine åndelige sønner og døtre og å be med dem. Hvilken religiøs stimulanse kan vel ikke mikrofonen bringe! For mange er den ofte den eneste trøst, bringer den en hjelp de ellers ikke kan ta imot fra utenverdenen. Tenk på alle syke som lenket til sykesengen og på dem som hverken har kirke eller prest. Gjennom kringkastingen kan de i det minste ha forbindelse med troens og nådens kilde.»

I anledning av Oslo bys 900 års jubileum feires

Pontifikalmesse

ved biskop dr. Jacob Mangers

Søndag 4. juni 1950. kl. 11.

i St. Halvardkirken ruiner (Minneparken)

Deltagerne samles ved St. Halvard kirke. Urtegaten 29 — og går derfra kl. 10,30. i prosesjon til minneparken hvor pontifikalmessen begynner kl. 11,00. Alle er velkommen til å delta. *St. Olavs Forbund.*

Det internasjonale FREDSMERKE for det hellige år i gyllent metall og hvit emalje — pris kr. 3,50 — som nål, brosjé eller med knapp. Som Jubileumsmerke til å sette på brever; pris pr. hefte, 50 stk. kr. 1,—. Sendes overalt. En del av overskuddet går til komiteen for Det hellige år.

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL
Akersveien 5. Oslo.

<p style="text-align: center;">OSLO</p> <p style="text-align: center;">T. S. JACOBSEN</p> <p style="text-align: center;">BEGRAVELSESBYRÅ</p> <p style="text-align: center;">Ullevålsv. 1 - Oslo</p> <p>Tlf. 33 23 34 - 33 22 46 Privat 41 64 78 - 69 43 72</p>	<p style="text-align: center;">JOHAN HELDAL A/S</p> <p style="text-align: center;">BERGEN</p> <p>Spesialforretning i RUSTFRITT STÅL for sykehusene</p> <p>KNUT JUUL CHRISTIANSEN</p> <p>Stortingsplass 7 II Tlf. 33 36 24 - Oslo Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT</p>	<p>Dr. theol. J. van der Burg:</p> <p style="text-align: center;"><i>Den bibelske lære om</i></p> <p style="text-align: center;">RETTFERDIGGJØRELSEN</p> <p>En sammenligning mellom den katolske Kirkes og Luthers lære.</p> <p style="text-align: center;">Kr. 2.15.</p> <hr style="width: 10%; margin: auto;"/> <p style="text-align: center;">KATOLSK BØNNEBOK</p> <p style="text-align: center;">Kr. 8.50.</p> <p>ST. OLAVS FORLAG, Akersv. 5, Oslo</p>
FREDRIKSTAD		
		
<p style="text-align: center;">HANS KARLSEN MALERFORRETNING</p> <p style="text-align: center;">Utfører all slags malerarbeid</p> <p style="text-align: center;">Tordenskjoldsgt. 6 B Tlf. 41 07 76 - Oslo</p>	<p>G. HALVORSEN — Fredrikstad <i>Pølsemakeri & Kjøttforretning</i></p> <p>Telefoner: Forretningen 1781, 2455 - Kontoret 1781</p>	
<p style="text-align: center;">TAPETHUSET</p> <p style="text-align: center;">Tordenskjoldsgt. 6 b, Oslo Tlf. 41 07 76</p> <p style="text-align: center;">Tapeter — Linoleum</p>	<p>CARSTEN CARLSEN</p> <p>Fredrikstad Kolonial, Mel og Fetevarer Tlf. 2175</p>	<p>HELENE ANDRESEN</p> <p>Kjøtt- og pølsevarer Fredrikstad Tlf. 2031</p>
<p>KJØP HOS VÅRE ANNONSØRER!</p>	<p>OLAVES HANSENS EFTF.</p> <p><i>Kåre Kristiansen</i> Onsøybryggen Fredrikstad</p>	<p style="text-align: center;"><i>Til parkett og linoleum:</i></p> <p style="text-align: center;">HUGOS boneolje</p> <p>TEKN. KJEM. fabrikk «HUGOS»</p> <p style="text-align: center;">Fredrikstad</p>
<p style="text-align: center;">Johan Olsen & Sønner</p> <p>Murmester og Entreprenørforretning</p> <p style="text-align: center;">Kongensgt. 17 - Oslo</p> <p style="text-align: center;">Etabl. 1896</p> <p style="text-align: center;">Tlf. 42 50 85 - 42 52 23</p>	<p>KJØTTFORSYNINGEN</p> <p>Fredrikstad</p> <p style="text-align: center;">Tlf. 2855</p>	<p style="text-align: center;">FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller</p> <p>Mek. Verksted - Blikkemballasje og metallvarer av enhver slags - Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed - Isenkramartikler - Elektrisk og Autogrensveising - Stanseartikler</p>
<p>A/S DET NORSKE CHEVIOTSPINDERI</p> <p>Fredrikstad</p> <p>Telefon 2612 - 2613</p>		